

**CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE**

29 décembre 2005

PROJET DE LOI**visant à insérer un nouvel alinéa à
l'article 417ter du Code penal****BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS**

29 december 2005

WETSONTWERP**tot invoeging van een nieuw lid in
artikel 417ter van het Strafwetboek****SOMMAIRE**

1. Résumé	3
2. Exposé des motifs	4
3. Avant-projet	6
4. Avis du Conseil d'État n° 38.758/2	7
5. Projet de loi	9
6. Annexe	10

INHOUD

1. Samenvatting	3
2. Memorie van toelichting	4
3. Voorontwerp	6
4. Advies van de Raad van State nr. 38.758/2	7
5. Wetsontwerp	9
6. Bijlage	10

Le Gouvernement a déposé ce projet de loi le 29 décembre 2005.

Le «bon à tirer» a été reçu à la Chambre le 31 janvier 2006.

De Regering heeft dit wetsontwerp op 29 december 2005 ingediend.

De «goedkeuring tot drukken» werd op 31 januari 2006 door de Kamer ontvangen.

<i>cdH</i>	: <i>Centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V</i>	: <i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
<i>ECOLO</i>	: <i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
<i>FN</i>	: <i>Front National</i>
<i>MR</i>	: <i>Mouvement Réformateur</i>
<i>N-VA</i>	: <i>Nieuw - Vlaamse Alliantie</i>
<i>PS</i>	: <i>Parti socialiste</i>
<i>sp.a - spirit</i>	: <i>Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.</i>
<i>Vlaams Belang</i>	: <i>Vlaams Belang</i>
<i>VLD</i>	: <i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>

Abréviations dans la numérotation des publications :

<i>DOC 51 0000/000 :</i>	<i>Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
<i>QRVA :</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)</i>
<i>CRABV :</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>
<i>PLEN :</i>	<i>Séance plénière</i>
<i>COM :</i>	<i>Réunion de commission</i>
<i>MOT :</i>	<i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

<i>DOC 51 0000/000 :</i>	<i>Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA :</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
<i>CRABV :</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
<i>PLEN :</i>	<i>Plenum</i>
<i>COM :</i>	<i>Commissievergadering</i>
<i>MOT :</i>	<i>moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)</i>

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

*Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be*

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

*Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be*

RÉSUMÉ

Le projet de loi visant à insérer un nouvel alinéa à l'article 417ter du Code pénal a pour objet de répondre aux recommandations du Comité contre la torture établi en exécution de l'article 19 de la Convention des Nations Unies contre la torture et autres peines ou traitements cruels, inhumains ou dégradants. Lors de la présentation du rapport initial de la Belgique en mai 2003, le Comité s'est déclaré préoccupé par « l'absence d'une disposition légale interdisant clairement d'invoquer l'état de nécessité pour justifier la torture ».

Ledit Comité recommandait au législateur belge «d'insérer dans le code pénal une clause interdisant expressément d'invoquer l'état de nécessité pour justifier la torture» (document CAT/G/CR/30/6).

Conformément à cette recommandation, le projet de loi consacre légalement l'impossibilité d'invoquer la théorie de l'état de nécessité pour justifier la torture.

SAMENVATTING

Het ontwerp van wet tot invoeging van een nieuw lid in artikel 417ter van het Strafwetboek beoogt aan te sluiten bij de aanbevelingen van het Comité tegen foltering opgesteld ter uitvoering van artikel 19 van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing. Bij de voorstelling van het oorspronkelijke verslag van België in mei 2003, was het Comité bezorgd over «het ontbreken van een wetsbepaling waarin het aanvoeren van de noodtoestand om foltering te verantwoorden duidelijk wordt verboden».

Voorvernoemd Comité heeft de Belgische wetgever aanbevolen «in het Strafwetboek een bepaling in te voeren waarin uitdrukkelijk wordt verboden de noodtoestand aan te voeren ter verantwoording van foltering» (document CAT/G/CR/30/6).

Overeenkomstig deze aanbeveling bekrachtigt het ontwerp van wet op wettelijke wijze dat het onmogelijk is de noodtoestand aan te voeren om foltering te verantwoorden.

EXPOSE DES MOTIFS

1. Introduction

MESDAMES, MESSIEURS

L'objet du présent projet de loi est de répondre aux recommandations du Comité contre la torture établi en exécution de l'article 19 de la Convention des Nations Unies contre la torture et autres peines ou traitements cruels, inhumains ou dégradants. Lors de la présentation du rapport initial de la Belgique en mai 2003, le Comité s'est déclaré préoccupé par «l'absence d'une disposition légale interdisant clairement d'invoquer l'état de nécessité pour justifier la torture». Ledit Comité recommandait au législateur belge «d'insérer dans le code pénal une clause interdisant expressément d'invoquer l'état de nécessité pour justifier la torture» (document CAT/G/CR/30/6).

En droit pénal, l'état de nécessité constitue une cause générale de justification qui, bien que n'étant consacrée –en tant que telle– par aucun texte légal, est unanimement reconnue par la doctrine et la jurisprudence.

Ce concept est défini par la doctrine comme étant la situation dans laquelle se trouve une personne qui n'a raisonnablement d'autre ressource que de commettre une infraction pour sauvegarder un intérêt égal ou supérieur à celui que cette infraction sacrifie (TULKENS, F., VAN DE KERKHOVE, M., *Introduction au droit pénal*, Story Scientia, Bruxelles, 1991, p. 209). Cette cause de justification de l'infraction constitue le «remède ultime» apporté à la rigidité de la loi dans les circonstances exceptionnelles et fatalement imprévisibles où le respect de l'interdit entraînerait un dommage objectivement inacceptable (HENNAU, C., VERHAEGEN, J., *Droit pénal général*, Bruylant, Bruxelles, 2003, p. 191).

L'état de nécessité ne peut être admis comme cause de justification que s'il réunit plusieurs conditions, à savoir que la valeur du bien sacrifié doit être inférieure ou à tout le moins équivalente à celle du bien que l'on prétend sauvegarder, que le droit ou l'intérêt à sauvegarder soit en péril imminent et grave, qu'il soit impossible d'éviter le mal autrement que par l'infraction et que l'agent n'ait pas créé par son fait la situation qui le met en état de nécessité (Cass., ch. réunies, 5 avril 1996, RDP, p. 634). Une balance des intérêts en présence doit être faite, au cas par cas, par le juge.

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Inleiding

DAMES EN HEREN,

Dit ontwerp van wet beoogt aan te sluiten bij de aanbevelingen van het Comité tegen foltering opgesteld ter uitvoering van artikel 19 van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing. Bij de voorstelling van het oorspronkelijke verslag van België in mei 2003, was het Comité bezorgd over «het ontbreken van een wetsbepaling waarin het aanvoeren van de noodtoestand om foltering te verantwoorden duidelijk wordt verboden». Voornoemd Comité heeft de Belgische wetgever aanbevolen «in het Strafwetboek een bepaling in te voeren waarin uitdrukkelijk wordt verboden de noodtoestand aan te voeren ter verantwoording van foltering» (document CAT/G/CR/30/6).

In het strafrecht vormt de noodtoestand een algemene rechtvaardigingsgrond die unaniem in de rechtsleer en de rechtspraak is erkend, hoewel zij als dusdanig niet in enige wetstekst is bekrachtigd.

Dit begrip wordt in de rechtsleer omschreven als de toestand waarin een persoon zich bevindt die redelijkerwijze geen andere mogelijkheid heeft dan een inbreuk te plegen om een belang te vrijwaren dat gelijk of hoger is dan het belang dat door deze inbreuk wordt opgeofferd (TULKENS, F., VAN DE KERKHOVE, M., *Introduction au droit pénal*, Story Scientia, Brussel, 1991, blz. 209). Deze rechtvaardigingsgrond van de inbreuk vormt het «*ultimum remedium*» tegen de starheid van de wet in uitzonderlijke en noodzakelijkerwijs onvoorziene omstandigheden waarin de inachtneming van het verbod een objectief gezien onaanvaardbare schade zou veroorzaken (HENNAU, C., VERHAEGEN, J., *Droit pénal général*, Bruylant, Brussel, 2003, blz. 191).

De noodtoestand vormt alleen een rechtvaardigingsgrond als hij verschillende voorwaarden vervult, te weten dat de waarde van hetgeen wordt prijsgegeven lager moet zijn dan of althans gelijk moet zijn aan de waarde van het goed dat men wil vrijwaren, dat het te vrijwaren recht of belang een dadelijk en ernstig gevaar moet lopen, dat het kwaad alleen door het misdrijf kan worden voorkomen en dat de betrokkene de noodtoestand niet zelf heeft doen ontstaan (Cass., Verenigde Kamers, 5 april 1996, R.D.P., blz. 634). De rechter moet de betrokken belangen naar gelang van het geval afwegen.

Par rapport à l'extrême gravité que représentent les actes de torture, il est évident qu'aucun intérêt (tel que, par exemple, le danger menaçant la vie de la nation ...) ne peut justifier la torture. Dans la balance des intérêts en jeu, la protection due à la personne humaine contre toute forme de torture sera toujours supérieure à une autre valeur que l'on défend. C'est la raison pour laquelle il a semblé opportun de suivre les recommandations du Comité contre la torture et de consacrer l'impossibilité d'excuser la torture, non plus sur base d'une application jurisprudentielle de la théorie de l'état de nécessité, mais bien en insérant une disposition spécifique qui complète l'article 417ter du code pénal. Celui-ci incrimine la torture et précise, en son second alinéa, que «L'ordre d'un supérieur ou d'une autorité ne peut justifier l'infraction prévue à l'alinéa premier».

Le présent projet vise à compléter cet article 417ter par un troisième alinéa qui inscrit dans le code pénal l'impossibilité d'excuser les actes de torture en invoquant la théorie de l'état de nécessité.

Telles sont, Mesdames , Messieurs, les considérations qu'appelle le présent projet de loi.

La ministre de la Justice,

Laurette ONKELINX

Gelet op de buitengewone ernst van de daden van foltering kan uiteraard geen enkel belang (bijvoorbeeld risico dat het bestaan van de natie bedreigt...) foltering verantwoorden. Bij het afwegen van de belangen die op het spel staan is de bescherming van de mens tegen enige vorm van foltering steeds van hoger belang dan een andere waarde die wordt verdedigd. Derhalve leek het passend de aanbevelingen van het Comité tegen foltering te volgen en de onmogelijkheid om foltering te verschonen te bekrachtigen, zulks niet langer krachtens een toepassing op grond van de rechtspraak van de theorie van de noodtoestand maar door de invoeging van een specifieke bepaling waardoor artikel 417ter van het Strafwetboek wordt aangevuld. Krachtens dit artikel wordt foltering strafbaar gesteld en in het tweede lid ervan wordt het volgende bepaald: «Het bevel van een meerdere of van een gezag kan het misdrijf bedoeld in het eerste lid niet verantwoorden».

Dit ontwerp strekt ertoe voornoemd artikel 417ter aan te vullen met een derde lid dat in het Strafwetboek het gegeven invoegt dat het onmogelijk is de daden van foltering te verschonen door het aanvoeren van de noodtoestand.

Dit zijn, dames en heren, de toelichtingen bij dit ontwerp van wet.

De minister van Justitie,

Laurette ONKELINX

AVANT-PROJET DE LOI**soumis à l'avis du Conseil d'État**

**Avant-projet de loi visant à insérer un nouvel alinéa à
l'article 417ter du Code pénal**

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Article 2

L'article 417ter du Code pénal est complété par l'alinéa suivant:

«L'état de nécessité ne peut justifier l'infraction prévue à l'alinéa premier».

VOORONTWERP VAN WET**onderworpen aan het advies van de Raad van State**

**Voorontwerp van wet tot invoeging van een nieuw lid in
artikel 417ter van het Strafwetboek**

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Artikel 2

Artikel 417ter van het Strafwetboek wordt aangevuld met het volgende lid:

«De noodtoestand kan het misdrijf bedoeld in het eerste lid niet verantwoorden».

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT N° 38.578/2

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par la Vice-Première Ministre et Ministre de la Justice, le 13 juin 2005, d'une demande d'avis sur un avant-projet de loi «visant à insérer un nouvel alinéa à l'article 417ter du Code pénal», a donné le 21 novembre 2005 l'avis suivant:

L'usage de la torture, telle qu'elle est définie par l'article 417bis du Code pénal, est réprimé par l'article 417ter du Code. En son alinéa 3, le même article dispose que

«L'ordre d'un supérieur ou d'une autorité ne peut justifier l'infraction prévue à l'alinéa premier»¹.

Ce qui revient à exclure toute possibilité d'invoquer la cause de justification prévue à l'article 70 du Code pénal à propos de cette infraction.

Cette exclusion traduit dans l'ordre interne l'engagement international qui découle pour la Belgique de la ratification de la Convention des Nations Unies contre la torture et autres peines ou traitements cruels, inhumains ou dégradants, qui stipule en son article 2, paragraphe 3, que

«L'ordre d'un supérieur ou d'une autorité publique ne peut être invoqué pour justifier la torture»².

L'avant-projet de loi présentement examiné tend à compléter ce dispositif par un alinéa supplémentaire rédigé comme suit:

«L'état de nécessité ne peut justifier l'infraction prévue à l'alinéa premier».

Cette cause de justification consacrée par la jurisprudence sera ainsi neutralisée par un texte législatif, en cas de torture³.

De la sorte, la Belgique se conformera aux dispositions de l'article 2, paragraphe 2, de la Convention, qui prévoit qu'«aucune circonstance exceptionnelle, quelle qu'elle soit, qu'il s'agisse de l'état de guerre ou de menace de guerre,

¹ Loi du 14 juin 2002 de mise en conformité du droit belge avec la Convention contre la torture et autres peines ou traitements cruels, inhumains ou dégradants, adoptée à New York le 10 décembre 1984.

² Loi du 9 juin 1999 portant assentiment à la Convention contre la torture et autres peines ou traitements cruels, inhumains ou dégradants, adoptée à New York le 10 décembre 1984.

³ Cass. (ch. réunies), 5 avril 1996, Pasicrisie, 1996, I, pp. 283 et s., ici p. 320; Arrêten van het Hof van Cassatie, 1996, pp. 247 et s., ici p. 292.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE NR. 38.578/2

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 13 juni 2005 door de Vice-Eerste Minister en Minister van Justitie verzocht haar van advies te dienen over een voorontwerp van wet «tot invoeging van een nieuw lid in artikel 417ter van het Strafwetboek», heeft op 21 november 2005 het volgende advies gegeven:

De folterpraktijk, zoals zij wordt gedefinieerd in artikel 417bis van het Strafwetboek, wordt bij artikel 417ter van het Wetboek bestraft. Het derde lid van hetzelfde artikel bepaalt:

«Het bevel van een meerdere of van een gezag kan het misdrijf bedoeld in het eerste lid niet verantwoorden»¹.

Dit komt erop neer dat met betrekking tot dit strafbare feit elke mogelijkheid uitgesloten wordt om de rechtvaardigingsgrond aan te voeren waarin artikel 70 voorziet.

Deze uitsluiting geeft in het interne recht het internationale engagement weer dat voor België voortvloeit uit de bekrachtiging van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen foltering en andere wrede, onmenselijke en ontorende behandeling of bestraffing, waarvan artikel 2, paragraaf 3, het volgende bepaalt:

«Een bevel van een hoger geplaatste functionaris of een overheidsinstantie mag niet worden aangevoerd als rechtvaardiging voor foltering»².

Het voorliggende voorontwerp van wet strekt ertoe dit dispositief aan te vullen met een aanvullend lid dat als volgt is geredigeerd:

«De noodtoestand kan het misdrijf bedoeld in het eerste lid niet verantwoorden».

Deze door de jurisprudentie vastgelegde rechtvaardigingsgrond zal zodoende geneutraliseerd worden door een wettekst in geval van foltering³.

België zal zich dusdoende voegen naar het bepaalde in artikel 2, lid 2, van het Verdrag dat bepaalt: «Geen enkele uitzonderlijke omstandigheid, ongeacht of het gaat om een oorlogstoestand, een oorlogsdreiging, binnenlandse politieke

¹ Wet van 14 juni 2002 houdende overeenstemming van het Belgische recht met het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing, aangenomen te New York op 10 december 1984.

² Wet van 9 juni 1999 houdende instemming met het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing, aangenomen te New York op 10 december 1984.

³ Cass. (ver. kamers), 5 april 1996, Pasicrisie, 1996, I, blz. 283 e.v., hier blz. 320; Arrêten van het Hof van Cassatie, 1996, blz. 247 e.v., hier blz. 292.

d'instabilité politique intérieure ou de tout autre état d'exception, ne peut être invoquée pour justifier la torture», et elle donnera suite aux recommandations du 27 mai 2003 du Comité contre la torture, établi en exécution de l'article 19 de la Convention, auxquelles se réfère l'exposé des motifs (paragraphe 7, d).

L'avant-projet de loi se limite à ce double objet; il ne clôt pas la liste des hypothèses où «l'état de nécessité» ne peut en aucune façon être pris en considération pour justifier une infraction déterminée⁴. Le fonctionnaire délégué a confirmé qu'il n'entrait pas dans les intentions du gouvernement de revoir l'ensemble du régime de l'état de nécessité à l'occasion de l'adoption du projet présentement examiné, notamment en ce qui concerne les traitements cruels, inhumains ou dégradants. C'est sous le bénéfice de ces précisions que l'avant-projet n'est pas susceptible de créer une insécurité juridique.

La chambre était composée de

Messieurs

Y. KREINS, président de chambre,
P. QUERTAINMONT,

Madame

M. BAGUET, conseillers d'État,

Monsieur

H. BOSLY, assesseur de la section de législation,

Madame

A.-C. VAN GEERSDAELE, greffier.

Le rapport a été présenté par M. J. REGNIER, premier auditeur chef de section.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. J. JAUMOTTE, conseiller d'État.

LE GREFFIER, LE PRÉSIDENT,

A.-C. VAN GEERSDAELE Y. KREINS

⁴ Pour un autre exemple de restriction spécifique, énoncée dans un texte écrit, au principe général précité, voir l'article 136octies, § 1er, du Code pénal.

onrust of welke andere openbare noodsituatie ook, kan worden aangevoerd als rechtvaardiging voor foltering» en zal zo tegemoet komen aan de aanbevelingen van 27 mei 2003 van het Comité tegen foltering opgesteld ter uitvoering van artikel 198 van het Verdrag, waarnaar de memorie van toelichting verwijst (lid 7, d).

Het voorontwerp van wet beperkt zich tot dit tweevoudig oogmerk; het houdt geen afsluiting in van de lijst van gevallen waarin de «noodtoestand» in geen enkel opzicht in aanmerking kan worden genomen om een bepaald strafbaar feit te rechtvaardigen⁴. De gemachtigde ambtenaar heeft bevestigd dat het niet in de bedoeling van de regering lag naar aanleiding van de goedkeuring van het voorliggende ontwerp heel de regeling inzake de noodtoestand te herzien, inzonderheid wat de wrede, onmenselijke of onterende behandeling betreft. Het is onder voorbehoud van deze preciseringen dat het voorontwerp geen rechtsonzekerheid kan doen ontstaan.

De kamer was samengesteld uit

de Heren

Y. KREINS, kamervoorzitter,
P. QUERTAINMONT,

Mevrouw

M. BAGUET, staatsraden,

de Heer

H. BOSLY, assessor van de afdeling wetgeving,

Mevrouw

A.-C. VAN GEERSDAELE, griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. REGNIER, eerste auditeur-afdelingshoofd.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J. JAUMOTTE, staatsraad.

DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

A.-C. VAN GEERSDAELE Y. KREINS

⁴ Voor een ander voorbeeld, in een geschreven tekst, van een specifieke beperking op het voormelde algemeen beginsel, zie artikel 136octies, § 1, van het Strafwetboek.

PROJET DE LOI

ALBERT II, ROI DES BELGES,

A tous, présents et à venir,

SALUT.

Sur la proposition de Notre ministre de la Justice,

NOUS AVONS ARRETE ET ARRETONS:

Notre ministre de la Justice est chargé de présenter en Notre nom aux chambres législatives et de déposer à la Chambre des représentants le projet de loi dont la teneur suit:

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Article 2

L'article 417ter du Code pénal est complété par l'alinéa suivant :

«L'état de nécessité ne peut justifier l'infraction prévue à l'alinéa premier».

Donné à Bruxelles, le 19 décembre 2005

ALBERT

PAR LE ROI :

La ministre de la Justice,

Laurette ONKELINX

WETSONTWERP

ALBERT II, KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,

ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze minister van Justitie,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze minister van Justitie is ermee belast het ontwerp van wet, waarvan de tekst hierna volgt, in Onze naam aan de Wetgevende Kamers voor te leggen en bij de Kamer van volksvertegenwoordigers in te dienen:

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Artikel 2

Artikel 417ter van het Strafwetboek wordt aangevuld met het volgende lid:

«De noodtoestand kan het misdrijf bedoeld in het eerste lid niet verantwoorden».

Gegeven te Brussel, 19 december 2005

ALBERT

VAN KONINGSWEGE :

De minister van Justitie,

Laurette ONKELINX

TEXTE DE BASE

Code pénal

Article 417ter

Quiconque soumettra une personne à la torture sera puni de la réclusion de dix ans à quinze ans. L'infraction visée à l'alinéa premier sera punie de la réclusion de quinze ans à vingt ans dans les cas suivants:

1° lorsqu'elle aura été commise:

- a) soit par un officier ou un fonctionnaire public, un dépositaire ou un agent de la force publique agissant à l'occasion de l'exercice de ses fonctions;
- b) soit envers une personne particulièrement vulnérable en raison d'un état de grossesse, d'une maladie, d'une infirmité ou d'une déficience physique ou mentale ou en raison d'une situation précaire;
- c) soit envers un mineur;

2° ou lorsque l'acte a causé une maladie paraissant incurable, une incapacité permanente physique ou psychique, la perte complète d'un organe ou de l'usage d'un organe, ou une mutilation grave.

L'infraction visée à l'alinéa premier sera punie de vingt ans à trente ans de réclusion:

1° lorsqu'elle aura été commise envers un mineur ou envers une personne qui, en raison de son état physique ou mental, n'était pas à même de pourvoir à son entretien, par ses père, mère ou autres ascendants, toute autre personne ayant autorité sur lui ou en ayant la garde, ou toute personne majeure qui cohabite occasionnellement ou habituellement avec la victime;

2° ou lorsqu'elle aura causé la mort et aura été commise sans intention de la donner. L'ordre d'un supérieur ou d'une autorité ne peut justifier l'infraction prévue à l'alinéa premier.

TEXTE ADAPTE AU PROJET DE LOI

Code pénal

Article 417ter

Quiconque soumettra une personne à la torture sera puni de la réclusion de dix ans à quinze ans. L'infraction visée à l'alinéa premier sera punie de la réclusion de quinze ans à vingt ans dans les cas suivants:

1° lorsqu'elle aura été commise:

- a) soit par un officier ou un fonctionnaire public, un dépositaire ou un agent de la force publique agissant à l'occasion de l'exercice de ses fonctions;
- b) soit envers une personne particulièrement vulnérable en raison d'un état de grossesse, d'une maladie, d'une infirmité ou d'une déficience physique ou mentale ou en raison d'une situation précaire;
- c) soit envers un mineur;

2° ou lorsque l'acte a causé une maladie paraissant incurable, une incapacité permanente physique ou psychique, la perte complète d'un organe ou de l'usage d'un organe, ou une mutilation grave.

L'infraction visée à l'alinéa premier sera punie de vingt ans à trente ans de réclusion:

1° lorsqu'elle aura été commise envers un mineur ou envers une personne qui, en raison de son état physique ou mental, n'était pas à même de pourvoir à son entretien, par ses père, mère ou autres ascendants, toute autre personne ayant autorité sur lui ou en ayant la garde, ou toute personne majeure qui cohabite occasionnellement ou habituellement avec la victime;

2° ou lorsqu'elle aura causé la mort et aura été commise sans intention de la donner. L'ordre d'un supérieur ou d'une autorité ne peut justifier l'infraction prévue à l'alinéa premier.

L'état de nécessité ne peut justifier l'infraction prévue à l'alinéa premier.

BASISTEKST**Strafwetboek****Artikel 417ter**

Hij die een persoon aan foltering onderwerpt, wordt gestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar. Het misdrijf bedoeld in het eerste lid wordt gestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar in de volgende gevallen:

1° als het is gepleegd:

- a) hetzij door een openbaar officier of ambtenaar, drager of agent van de openbare macht die handelt naar aanleiding van de uitoefening van zijn bediening;
- b) hetzij op een persoon die ten gevolge van zwanerschap, een ziekte, dan wel een lichamelijk of een geestelijk gebrek of onvolwaardigheid of wegens een preciaire toestand bijzonder kwetsbaar is;
- c) hetzij op een minderjarige;

2° of wanneer de handeling een ongeneeslijk lijkende ziekte, hetzij een blijvende fysieke of psychische ongeschiktheid, hetzij het volledig verlies van een orgaan of van het gebruik van een orgaan, hetzij een zware verminking heeft veroorzaakt.

Het misdrijf bedoeld in het eerste lid wordt gestraft met opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar als:

1° als het is gepleegd op een minderjarige of op een persoon die uit hoofde van zijn lichaams- of geestes-toestand niet bij machte is om in zijn onderhoud te voorzien, door de vader, de moeder of door andere bloedverwanten in de opgaande lijn, door enig andere persoon die gezag over hem heeft of die hem onder zijn bewaring heeft, of door iedere meerderjarige persoon die occasioneel of gewoonlijk met het slachtoffer samenleeft;

2° of als het de dood heeft veroorzaakt, en gepleegd is zonder het oogmerk om te doden. Het bevel van een meerdere of van een gezag kan het misdrijf bedoeld in het eerste lid niet verantwoorden.

TEKST AANGEPAST DOOR HET VOORONTWERP VAN WET**Strafwetboek****Artikel 417ter**

Hij die een persoon aan foltering onderwerpt, wordt gestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar. Het misdrijf bedoeld in het eerste lid wordt gestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar in de volgende gevallen:

1° als het is gepleegd:

- a) hetzij door een openbaar officier of ambtenaar, drager of agent van de openbare macht die handelt naar aanleiding van de uitoefening van zijn bediening;
- b) hetzij op een persoon die ten gevolge van zwanerschap, een ziekte, dan wel een lichamelijk of een geestelijk gebrek of onvolwaardigheid of wegens een preciaire toestand bijzonder kwetsbaar is;
- c) hetzij op een minderjarige;

2° of wanneer de handeling een ongeneeslijk lijkende ziekte, hetzij een blijvende fysieke of psychische ongeschiktheid, hetzij het volledig verlies van een orgaan of van het gebruik van een orgaan, hetzij een zware verminking heeft veroorzaakt.

Het misdrijf bedoeld in het eerste lid wordt gestraft met opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar als:

1° als het is gepleegd op een minderjarige of op een persoon die uit hoofde van zijn lichaams- of geestes-toestand niet bij machte is om in zijn onderhoud te voorzien, door de vader, de moeder of door andere bloedverwanten in de opgaande lijn, door enig andere persoon die gezag over hem heeft of die hem onder zijn bewaring heeft, of door iedere meerderjarige persoon die occasioneel of gewoonlijk met het slachtoffer samenleeft;

2° of als het de dood heeft veroorzaakt, en gepleegd is zonder het oogmerk om te doden. Het bevel van een meerdere of van een gezag kan het misdrijf bedoeld in het eerste lid niet verantwoorden.

De noodtoestand kan het misdrijf bedoeld in het eerste lid niet verantwoorden.